

ปุ๋ยพืชสด “การสร้างโรงงานปุ๋ยไว้ในไรนา”

โครงการรณรงค์เฝ้าโลกบตอซัง และพืชปุ๋ยสด เฉลิมพระเกียรติ พระเจ้าหลานเธอ

พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ ทรงเจริญพระชนมายุ ๙ พรรษา

ดำเนินการโดย องค์การบริหารส่วนตำบลไร่รอด สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี และสำนักงานเกษตรอำเภอดอนเจดีย์

ปุ๋ยพืชสด คือ ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ได้จากการไถกลบหรือตัด สับ ต้ม ใบและส่วนต่างๆ ของพืชในขณะที่ยังสด ปกตินิยมใช้พืชตระกูลถั่ว เพื่อเจริญเติบโตเร็ว ขึ้นได้ในดินหลายชนิด ที่สำคัญคือ **พืชตระกูลถั่วสามารถจับหรือตรึงธาตุไนโตรเจน** (ที่เป็นธาตุอาหารหลักของพืช จากอากาศได้) โดยไถกลบในช่วงออกดอกซึ่งเป็นช่วงที่มี ธาตุอาหารและน้ำหนักรวมสูงสุด ทิ้งไว้ให้ย่อยสลายผุพัง แล้วปลดปล่อยธาตุอาหารให้แก่พืชที่จะปลูกตามมา พืชที่ใช้ปลูกเป็นปุ๋ยพืชสด ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพราง ถั่วพุ่ม โสนอัฟริกัน ถั่วมะแฮะ พืชตระกูลถั่วต่างๆ เป็นต้น

ประโยชน์ของปุ๋ยพืชสด มีดังนี้

1. เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน (น้ำหนักสด 2-7 ตัน/ไร่ = การใส่ปุ๋ยหมัก 800 - 2,800 กก./ไร่)
2. บำรุงและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพิ่มธาตุไนโตรเจนซึ่งเป็นธาตุอาหารหลักให้แก่พืช
3. กรดที่เกิดจากผุพังของพืชปุ๋ยสดช่วยละลายธาตุอาหารในดินให้แก่พืชได้ดีมากยิ่งขึ้น
4. ช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดินและทำให้ดินอุ้มน้ำได้ดีขึ้น เสมือนคลุกเคล้า/ฝังฟองน้ำจำนวนมากไว้ในดิน
5. ทำให้ดินร่วนซุย สะดวกในการเตรียมดินและไถพรวน เพราะมีอินทรีย์วัตถุเข้าไปแทรกกระหว่างเม็ดดิน
6. ช่วยในการควบคุม ปร่าบหรือตัดดวงจรวชพืชบางชนิดได้เป็นอย่างดี พืชปุ๋ยสดที่แนะนำเจริญเติบโตเร็ว
7. ลดการปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้มาก ใช้ในการเพิ่มธาตุอาหารเพื่อทำเกษตรอินทรีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ลดอัตราการสูญเสียอันเกิดจากการชะล้าง รากช่วยเกาะยึดดิน ขณะที่ต้นช่วยคลุมดิน ลดการกระแทกเม็ดของเม็ดฝน
9. เพิ่มผลผลิตของพืชให้สูงขึ้น เพราะกระบวนการใช้พืชปุ๋ยสดช่วยเพิ่มเติมความเหมาะสมหลายอย่างให้แก่ดิน

ลักษณะทั่วไปของปุ๋ยพืชสด

1. ปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว ระบบรากแข็งแรง ออกดอกในระยะเวลาดำเนินสั้น คือ ประมาณ 30-60 วัน
2. สามารถให้น้ำหนักพืชสดสูง ตั้งแต่ 2,000-7,000 กิโลกรัมต่อไร่
3. ทนแล้งและทนต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดี สามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล
4. มีความต้านทานต่อโรคและแมลง
5. สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ได้มาก และขยายพันธุ์ได้เร็วเพื่อให้ทันและเพียงพอต่อ ความต้องการ เมล็ดงอกง่าย

และมีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง

สนใจติดต่อ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี 74 หมู่ 4 ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 72000 (ศูนย์ราชการแห่งที่ 2)

โทร.แฟกซ์. 035-454081 เว็บไซต์ <http://r01.idd.go.th/spb/>

6. ลำต้นอ่อน ตัดสับหรือโกลบได้ง่าย เมื่อโกลบแล้วเนาเปื่อยผุพังได้เร็ว ปลุกพีชหลักตามได้ใน 7-15 วัน
7. มีธาตุอาหารหลักค่อนข้างสูง ไนโตรเจนได้จากการตรึงจากอากาศ ส่วนฟอสฟอรัส โพแทสเซียม และธาตุอาหารตัวอื่นๆ ได้จากการดูดใช้หรือหมุนเวียนภายในดิน โดยเฉพาะกรณีที่มีปุ๋ยเคมีตกค้างในดินมากๆ แต่พีชปกติใช้ไม่ได้ พีชตระกูลถั่วจะช่วยหมุนเวียนและปลดปล่อยออกมาใช้พีชหลักใช้ได้เมื่อมีการโกลบพีชปุ๋ยสดแล้ว

วิธีการใช้พีชปุ๋ยสด สามารถแบ่งการใช้ได้ 3 วิธี คือ

1. ปลุกพีชสดในพื้นที่แปลงใหญ่ แล้วทำการตัดสับและโกลบลงไปในพื้นที่นั้นเลย
2. ปลุกพีชสดแซมในระหว่างแถวหรือร่องพีชหลัก อาจปลุกพีชสดพร้อมพีชหลัก หรือปลุกหลังจากพีชหลักเจริญเติบโตเต็มระยะหนึ่งแล้ว
3. ปลุกพีชสดในพื้นที่รกร้างว่างเปล่า แล้วตัดสับเอาส่วนของพีชสดนำมาใส่ในแปลงที่จะปลุกพีชหลัก และโกลบลงไปดิน

การปลุกพีชปุ๋ยสด ในการปลุกพีชปุ๋ยสดให้ได้ผลดีควรปฏิบัติดังนี้

1. ลักษณะของดิน ก่อนปลูกควรปรับปรุงสภาพของดินให้เหมาะสม เช่น ถ้าเป็นดินกรด หรือดินเปรี้ยวควรใส่ปูนลงไปก่อน จะช่วยให้พีชสดเจริญเติบโตและให้น้ำหนักพีชสดสูงด้วย
2. เวลาและฤดูกาลที่ปลูก เวลาที่เหมาะสมที่สุดคือ ปลูกช่วงต้นฤดูฝน หรือปลูกหลังจากเก็บเกี่ยวพืช ซึ่งความชื้นในดินยังคงมีอยู่ หรือปลูกก่อนการปลูกพีชหลัก ประมาณ 3 เดือน
3. เมล็ดพันธุ์พีชปุ๋ยสด ที่ใช้ปลูกเพื่อโกลบในพื้นที่ 1 ไร่ ควรใช้อัตราเมล็ดดังนี้ ปอเทือง 5 กก./ไร่ โสนอินเดีย 3-5 กก./ไร่ โสนคางคก 3-5 กก./ไร่ ถั่วพรี 10 กก./ไร่ ถั่วเขียว 5 กก./ไร่ ถั่วเหลือง 8 กก./ไร่ ถั่วพุ่ม 8 กก./ไร่ ถั่วนา 8 กก./ไร่ ถั่วลาย 2 กก./ไร่ ถั่วเสี้ยนป่า 2 กก./ไร่ ไมยราพไร้หนาม 2-3 กก./ไร่ ฯลฯ

ตาราง ปริมาณธาตุอาหารของพีชปุ๋ยสดบางชนิด จากน้ำหนักแห้ง (น้ำหนักแห้ง = น้ำหนักสด ÷ 5 โดยประมาณ)

ชนิดพีชปุ๋ยสด/พีชตระกูลถั่ว	ไนโตรเจน (% N)	ฟอสฟอรัส (%P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม (%K ₂ O)
1. ถั่วมะแฮะ	2.34	0.25	1.11
2. โสนอัฟริกัน	2.87	0.42	2.06
3. แหนแดง	3.30	0.57	1.23
4. ปอเทือง	2.76	0.22	2.40
5. ถั่วพรี	2.72	0.51	2.14
6. ถั่วพุ่ม	2.68	0.39	2.46
7. ใบจำฉา	2.10	0.09	0.40
8. เปลือกสับปะรด.	1.79	0.85	5.46
9. ต้นยาสูบ.	3.70	0.60	4.50

การโกลบ หรือตัดสับพีชปุ๋ยสด

การโกลบหรือการตัดสับพีชปุ๋ยสดนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงอายุของพีชสดเป็นสำคัญ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการตัดสับและโกลบ ควรทำขณะที่ต้นถั่วเริ่มออกดอกไปจนถึงระยะดอกบานเต็มที่ เนื่องจาก ในระยะนี้ต้นถั่วเจริญงอกงามสูงสุด เมื่อโกลบจะทำให้ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ธาตุไนโตรเจนสะสม และธาตุอื่นๆ อยู่ในดินสูงด้วย โกลบได้ง่าย ย่อยสลายเร็ว จึงปลุกพีชหลักตามหลังได้ไว (หลังโกลบ 7 - 15 วัน)

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์/สารชีวภาพชนิดต่างๆ “ชีวภาพเพื่อพอเพียง”

การผลิตปุ๋ยหมัก สูตร พด.1

คือปุ๋ยหมัก ที่ได้จากการนำเศษพืชและหรือมูลสัตว์มาหมักโดยใช้สารเร่งจุลินทรีย์ พด.1 เป็นตัวเร่ง ทำให้ได้ปุ๋ยหมักคุณภาพดี และใช้เวลาไม่นาน(ประมาณ 1-1.5 เดือน) เพื่อใช้สำหรับการปรับปรุงคุณภาพดิน ทั้งทางด้านกายภาพ เคมีและชีวภาพ คือทำให้ดินร่วนซุย ช่วยดูดซับธาตุอาหารในดินหรือจากปุ๋ยเคมีที่ใส่เพิ่มเติมไม่ให้อุณหภูมิสูงเกินไปเป็นแหล่งธาตุอาหารพืช ทั้งธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริม ช่วยต้านทานความเปลี่ยนแปลงความชื้นเป็นกรดเป็นด่างของดิน ช่วยเพิ่มปริมาณและกิจกรรมของจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดิน จึงช่วยให้พืชเจริญเติบโต มีความแข็งแรงตามธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพของปุ๋ยเคมีเมื่อมีการใช้ร่วมกัน จึงช่วยลดปริมาณปุ๋ยเคมีลงได้

วัสดุสำหรับผลิตปุ๋ยหมัก (ประมาณ 1 ตัน) คือ เศษพืช เช่น ฟางข้าว เศษพืช เศษหญ้า ใบไม้ ขี้เลื่อย แกลบ 1 ตัน มูลสัตว์ 200 กิโลกรัม(หากไม่มีให้ใช้น้ำดินตึกแทน) ปุ๋ยยูเรีย 2 กิโลกรัม สารเร่ง พด.1 1 ซอง โดยละลายสารเร่ง พด.1 ในน้ำ 1 ปีบ(หรือมากกว่าก็ได้ ให้เพียงพอที่จะราดให้ทั่วบนกองเศษพืช 1 ตัน) หากมีน้ำหมักชีวภาพ พด.2 ให้ผสมลงไปด้วย 1-2 ลิตร คนให้เข้ากันนานอย่างน้อย 10 นาที จากนั้นนำมารดบนกองวัสดุ/เศษพืช มูลสัตว์ และปุ๋ยยูเรีย แล้วคลุกเคล้าให้เข้ากัน โดยราดน้ำที่ละลายสารเร่ง พด.1 และหรือน้ำหมักชีวภาพ พด.2 บนกองวัสดุให้ชุ่ม ถ้าไม่ชุ่มให้ใช้น้ำราดลงไปให้ชุ่ม(ความชื้นประมาณ 60-70 เปอร์เซ็นต์) หากเป็นฟางข้าวหรือเศษพืชที่มีชิ้นส่วนยาวๆ อาจกองเป็นชั้นๆ โดยแบ่งวัสดุตั้งกล่าวออกเป็น 2-3 ส่วนหรือชั้น ขณะราดสารเร่ง พด.1 หรือน้ำ ต้องยกกองวัสดุตั้งกล่าวให้แน่น (มิฉะนั้นวัสดุตั้งกล่าวจะดูดซับน้ำได้น้อย กองหลวมเกินไป ทำให้แห้งเร็ว เชื้อจุลินทรีย์ไม่สามารถเจริญเติบโตและทำหน้าที่ได้ดี) ควรมีการรดน้ำ กลับกอง/คลุกเคล้า ทุก 7-15 วัน ประมาณ 1-1.5 เดือน วัสดุตั้งกล่าวจะสลายตัวเป็นปุ๋ยหมัก

อัตราการใช้ ในนาข้าว พืชไร่ ไม้ดอก อัตรา 1-3 ตัน/ไร่ พืชผัก 3-4 ตัน/ไร่ ไม้ผลยืนต้น 5-20 กิโลกรัม /หลุม (คลุกเคล้ากับดินรองกันหลุมก่อนปลูก) และ โรย / หวานรอบทรงพุ่ม แล้วพรวนดินกลบ 20-50 กิโลกรัม / ตัน ปีละ 1- 2 ครั้ง

น้ำหมักชีวภาพ(ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ) สูตร พด.2

คือ น้ำหมักชีวภาพที่ได้จากสกัดน้ำเลี้ยงของเซลล์พืชและหรือเซลล์สัตว์โดยใช้น้ำตาล ด้วยจุลินทรีย์ทั้งที่ต้องการและไม่ต้องการอากาศในการย่อยสลาย ทำให้ได้น้ำสกัดชีวภาพสีน้ำตาลใสถึงดำ มีองค์ประกอบของคาร์โบไฮเดรต โปรตีน กรดอะมิโน ฮิวมิกแอซิด ฮอร์โมน วิตามิน และจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์มากมาย จึงเป็นแหล่งธาตุอาหารพืช และฮอร์โมน ทำให้พืชแข็งแรง ช่วยเร่งการเจริญเติบโต การติดดอกออกผล โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยที่ให้ทางดิน

ขั้นตอนและวิธีการทำ (ในถังขนาด 120 ลิตร) ละลายกากน้ำตาล 30 กก. รำข้าว 1 กก. น้ำหรือน้ำมะพร้าว 40 ลิตร พร้อมสารเร่ง พด.2 2 ซอง นำวัสดุหมัก คือ ปลา และ หรือ หอยเชอรี่ ผัก ผลไม้ ที่หั่นหรือบดแล้ว รวม 70-80 กก.ใน

น้ำที่ละลายกากน้ำตาลและสารเร่งไวแล้ว เติมน้ำให้ท่วม(เพื่อคนได้สะดวก) แต่ต้องต่ำกว่าขอบปากถังลงอย่างน้อย 20 ซม. คลุกเคล้า/คนส่วนผสมดังกล่าวให้เข้ากัน คนบ่อยๆ เพื่อให้วัสดุหมักย่อยสลายเร็วขึ้น 1 เดือนขึ้นไปจึงกรองนำไปใช้ **อัตราและวิธีการใช้** หมักดิน ต่อซัง โดยผสมน้ำฉีดพ่น สาดหรือหยดที่ทางน้ำเข้านา อัตรา 5 ลิตร/ไร่ ขลุบหมักทิ้งไว้ 10-15 วัน เพื่อช่วยสลายฟางข้าวให้เปื่อยยุ่ย ไถพรวนได้ง่าย (**หลังเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะเหลือต่อซังฟางข้าวในนา ประมาณ 1.0 -1.3 ตัน/ไร่ **) อาจหยดที่ทางน้ำเข้านา 5 ลิตร / ไร่ / ครั้ง ระยะข้าวแตกกอ(35-40วัน) และเมื่อข้าวเริ่มออกรวง(60-75 วัน) หรือผสมน้ำฉีดพ่นให้ทางใบอัตรา 50-80 ซีซี /น้ำ 20 ลิตร เมื่อข้าวอายุประมาณ 35-40 และ 60-75 วัน ในแปลงพืชไร่ เมื่ออายุ 20, 40 และ 60 วัน ในแปลงไม้ผล ทุก 15-30 วัน * ในแปลงพืชผัก ทุก 3-7 วัน โดยผสมให้เจือจางกว่าการใช้ในนา ข้าวพืชไร่ หรือไม้ผล คือใช้อัตรา 30-50 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

*** มีเกษตรกรหลายราย นำน้ำหมักชีวภาพ พด.2 อัตรา 2-5 ลิตร/น้ำ 200 ลิตร ผสมกับยาฆ่าหญ้า कुหม่น้ำ อัตราปกติ ฉีดพ่นในแปลงพืชไร่ ช่วยให้การคุมหรือฆ่าหญ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น ดินร่วนซุย พืชที่ปลูกมีรากมาก ดูดซึมน้ำได้ดีขึ้น

น้ำหมักชีวภาพสูตรฮอร์โมนไข่/เร่งดอก

วัสดุที่ใช้ทำ (ในถังขนาด 10 ลิตร) ไข่หอยเชอรี่ 5 กิโลกรัม **หรือ** ไข่ไก่ทั้งเปลือก 5 กิโลกรัม + กากน้ำตาล 5 กิโลกรัม + น้ำหมักชีวภาพสูตรซูเปอร์พด.2 =250 ซีซี + แป้งข้าวหมาก 1 ลูก + ยาร์คลู 1 ขวด

วิธีทำ นำไข่หอยเชอรี่มาโขลกหรือปั่นให้ละเอียด หากไข่ไก่ต้องแยกเปลือกออกมาทำให้ละเอียดก่อน ใส่กากน้ำตาล น้ำหมักชีวภาพ น้ำมะพร้าว คลุกเคล้า/ตีให้เข้ากันแล้ว ในถังพลาสติก ปิดฝา แต่ควรคนบ่อยๆ หมักไว้อย่างน้อย 15 วัน **อัตราและวิธีใช้** ใช้อัตรา 10-15 ซีซี. / น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุกๆ 5-7 วัน ช่วงพืชใกล้ออกดอก ขณะที่แดดอ่อน (ช่วงที่ข้าวตากเกสร ให้เลี้ยงไปฉีดช่วงเย็นแทน) ควรบำรุงให้ต้นพืชมีความสมบูรณ์ก่อน ข้าว เมื่ออายุ 60-75 วัน โดยฉีดประมาณ 1-2 ครั้ง พืชผักหรือไม้ผล เมื่อใกล้ออกดอกจะทำให้การติดดอกสม่ำเสมอ ชั่วเหนียว ดอกและผลไม่หลุดร่วงง่าย

ปุ๋ยหมักชีวภาพจางด่วน (สูตร พด.1, 2, 3 และ พด.12)

ปุ๋ยชีวภาพที่ได้จากการนำวัสดุอินทรีย์ชนิดต่างๆ มาหมักใช้อย่างเร่งด่วน โดยใช้สารเร่งจุลินทรีย์ ร่วมกับ **ประโยชน์** ทำให้ดินร่วนซุย เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เชื้อบาซิลลัสและไตรโคเดอร์มาใน พด.3 ช่วยป้องกันโรครากเน่า โคนเน่าในพืชผัก ไม้ผล รากแข็งแรง มีปริมาณมาก ช่วยให้ดินปลดปล่อยธาตุอาหารเป็นประโยชน์ให้พืชดีขึ้น

วัสดุที่ใช้ แกลบดิบและแกลบดำรวม 6 กระสอบปุ๋ย + มูลสัตว์ 10 กระสอบปุ๋ย + รำละเอียด 6 กก.+ กากน้ำตาล 1 กก. + สารเร่ง พด.1 + พด.3 อย่างละ 1 ซอง + น้ำหมักชีวภาพ 3 ลิตร + น้ำ หรือน้ำมะพร้าว 200-250 ลิตร

วิธีทำ คลุกเคล้า แกลบดิบ แกลบดำ รำข้าว มูลสัตว์ให้เข้ากัน รดน้ำที่ผสมสารเร่ง ซูเปอร์ พด.1 ซูเปอร์พด. ...3 กากน้ำตาล และน้ำหมักชีวภาพที่ผสมทิ้งไว้ 10 นาที โดยรดบนกองวัสดุคลุกเคล้าเข้ากันให้ชุ่ม ให้ได้ความชื้น ประมาณ 70 % (ถ้าแล้วมีน้ำไหลง่ามมือ เมื่อคลាយออกวัสดุยังคงรูป) ตั้งกองวัสดุให้สูง 50 ซม. คลุมด้วยกระสอบป่าน ผ้ากระสอบปุ๋ย หรือกรอกใส่กระสอบปุ๋ย ตั้งไว้ในร่มเป็นเวลา 7-15 วัน ก่อนนำไปใช้

จากนั้น อาจใช้เป็นวัสดุเริ่มต้นในการทำปุ๋ยชีวภาพ พด.12 โดยละลาย พด.12 จำนวน 1 ซอง และน้ำ แล้วคลุกเคล้าให้ทั่วให้ชุ่ม แล้วกองหรือกรอกใส่กระสอบปุ๋ย วางไว้ในที่ร่ม ก่อนนำไปใช้อย่างน้อย 4 วัน ก่อนนำไปใช้

อัตราและวิธีการใช้ พืชไร่ นาข้าว พืชผัก หรือไม้ดอกไม้ประดับ 200-300 กก./ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงก่อนไถพรวน / ทำเทือก หรือใส่ระหว่างแถวหลังปลูกพืช ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น 1-3 กก./ต้น โดยรองก้นหลุมหรือรอบทรงพุ่มทุกปี ในแปลงเพาะกล้า 1-2 กก./พื้นที่ 10 ตร.เมตร โรยแล้วคลุกเคล้าให้ทั่วแปลงเพาะกล้า ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยเคมี

น้ำหมักชีวภาพจากเศษอาหาร สูตร พด.6

เพื่อใช้ดับกลิ่นเหม็น ใช้ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องครัว คอกสัตว์ บ่อปลา ช่วยบำบัดน้ำเสีย และลดกลิ่นเหม็นตามท่อระบายน้ำและกองขยะ ใช้หมักดิน เศษพืช ต่อซัง หรือผสมน้ำฉีดพ่นให้ทางใบพืช ช่วยลดขยะในครัวเรือน **วัสดุและวิธีทำ** (ในถังพลาสติกขนาด 120 ลิตร) เศษอาหาร ขยะสด 60-80 กก. + กากน้ำตาล 20-30 กก. น้ำหรือน้ำมะพร้าว 20-40 ลิตร(แล้วแต่ประเภทเศษอาหารว่ามีน้ำ สดหรือแห้ง) + สารเร่ง พด.6 จำนวน 2 ซอง ** กรณีที่ต้องการ

ใช้ดับกลิ่นในห้องน้ำหรือในครัวเรือนเท่านั้น ใช้น้ำมะพร้าว (แทนน้ำและเศษอาหาร) 80 ลิตร/กากน้ำตาล 20 กก.** คน และหมักไว้ 15 วัน **สูตรเร่งด่วน** ให้น้ำ 100 ลิตร + สับปะรด(หรือเปลือก) 5 กก.+กากน้ำตาล 10 กก.หมัก 3-5 วัน ก่อนนำไปใช้ ก่อนนำไปใช้ **อัตราและวิธีการใช้** ใช้น้ำหมักชีวภาพฯ 15 ลิตร/พื้นที่น้ำเสีย 1 ไร่ หรือใช้น้ำหมักชีวภาพ อัตรา 1 ลิตร/ปริมาตรน้ำเน่าเสีย 10 ลบ.เมตร บริเวณกองขยะ/คอกปศุสัตว์ น้ำหมักอัตรา 2-5 ลิตร/น้ำ 20 ลิตร ราด ฉีดพ่นทุก 3 วัน บ่อปลา ใช้น้ำหมักฯ สาดหรือฉีดพ่นให้ทั่วบ่อ 15 ลิตร/ไร่/ครั้ง หมักดิน ใช้อัตรา 5-8 ลิตร/ไร่ สาด ราด หยอดพร้อมน้ำที่ปล่อยลงนา หรือฉีดพ่นให้ทั่วในนาข้าว แล้วหมักต่อซังทิ้งไว้ 10-15 วันก่อนไถพรวน แล้วปล่อยพร้อมน้ำ เข้านาเมื่อข้าวอายุ 30-35 วัน และ 60-65 วัน หรือผสมน้ำฉีดพ่นให้ทางใบ อัตรา 50-80 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร เพื่อเร่งการ เจริญเติบโต ระบายการแตกกอ และการติดดอกออกผล

สารสกัดสมุนไพรป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช สูตร พด.7

เป็นสารสกัดจากพืชที่มีกลิ่นฉุน รสเผ็ด ขม สารเบื่อเมา เพื่อป้องกันไล่กำจัดแมลงศัตรูพืช เช่น เปลือกซาก ไบหรือเมล็ดน้อยหน่า เสือมอข โล่ดิน สะเดา หัวกลอย ตะไคร้หอม สบู่ดำ ข่า ขิง พริก มะกรูดกระเพรา ใบ /ดอกลำโพง หนอนตายหยาก เมล็ดมันแกว จากพืชมียางหรือรสพาดเพื่อผลิตสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ว่านน้ำ กระเทียม เปลือก มังคุด กล้วยดิบ ลูกตาลสุก ใบยูคา ใบ/ผลมะกรูด ใบมะขาม ลูกมะเกลือ หมากสด หัวไพล ขมิ้นชัน ข่าแก่ ฝักคูน

วิธีทำ (ในถังขนาด 120 ลิตร) ละลายกากน้ำตาล 5-10 กก. กับน้ำหรือน้ำมะพร้าว 40 ลิตร พร้อมสารเร่ง พด .7 จำนวน 2 ซอง นำสมุนไพรอย่างน้อย 3-4 ชนิดขึ้นไป บดหรือหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ รวม 50-60 กก. ใส่ลงในน้ำที่ละลาย กากน้ำตาลและสารเร่งฯไว้แล้ว เติมน้ำให้ท่วมวัสดุหมัก แต่ต้องต่ำกว่าขอบปากถังลงอย่างน้อย 20 เซนติเมตร คลุกเคล้าและคนส่วนผสมดังกล่าวให้เข้ากัน ควรคนบ่อยๆ หมัก 21 วันขึ้นไป จึงกรองหรือคั้นน้ำนำไปใช้

วิธีและอัตราการการใช้ ผสมน้ำฉีดพ่นป้องกันโรค แมลงศัตรูพืช อัตรา 80-150 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร หรือ 0.8-1.5 ลิตร/น้ำ 200 ลิตร ทุก 3-5 วัน เมื่อแมลงเริ่มระบาด กากนำไปทำปุ๋ยหมักหรือนำไปหว่านในแปลงพืชผักเพื่อป้องกันโรค แมลงศัตรูพืช

การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

คือ ปุ๋ยที่ได้จากการไถกลบเศษหรือต้นพืชขณะที่ยังสดลงไปในดิน ปล่อยให้ย่อยสลายระยะหนึ่ง แล้วจึง ปลุกพืชหลักตาม ปกตินิยมใช้พืชตระกูลถั่วเป็นพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว ถั่วมะแฮะ โสนต่างๆ ฯลฯ เนื่องจากปลุกง่าย สามารถตรึงธาตุอาหารไนโตรเจนจากอากาศได้ดี ไม่ระบาดเป็นวัชพืชในภายหลัง โดยไถกลบในช่วงที่ พืชกำลังออกดอกประมาณ 50% เพราะจะได้ปุ๋ยพืชสดคุณภาพดี น้ำหนักสดต่อไร่สูงและย่อยสลายง่าย จึงปลุกพืชหลัก ตามได้ไวขึ้น สามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวางในพื้นที่ขนาดใหญ่ พืชตระกูลถั่วที่แนะนำได้แก่

ปอเทือง - นิยมปลุก/หว่านในแปลงพืชไร่,นาข้าว หรือโรยระหว่างแถวปลูกอ้อยใช้เมล็ดพันธุ์ 3-5 กก./ไร่ ไถกลบอายุ 50-70วัน จะได้ปุ๋ยสด 2-6 ตัน/ไร่ จะให้ธาตุไนโตรเจน/ฟอสฟอรัส/โพแทสเซียมประมาณ 1.98/0.30/2.41 % ของนน.แห้ง

ถั่วพุ่ม - นิยมปลุกทั้งในแปลงพืชไร่ นาข้าว (ที่น้ำไม่แฉะ)หรือในแปลงไม้ผลยืนต้น ใช้เมล็ดหว่านอัตรา 5-8 กก./ไร่ ไถ กลบอายุ 45-60 วัน จะได้ปุ๋ยสด 2-3 ตัน/ไร่ จะให้ธาตุไนโตรเจน /ฟอสฟอรัส/โพแทสเซียม ประมาณ 2.05 /0.22 /3.20 % ของ นน.แห้ง*(น้ำหนักแห้ง=น้ำหนักสด÷ 5) การไถกลบพืชปุ๋ยสด คือ การฝังพองน้ำและปุ๋ยจำนวนมากาลไว้ ในดิน

ถั่วพริ้ว - นิยมปลุกในแปลงพืชไร่,นาข้าว ทนแล้งได้ดี โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 8-10 กก./ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 60-80 วัน ได้ปุ๋ย พืชสดประมาณ 3 ตัน/ไร่ ซึ่งจะให้ธาตุไนโตรเจน/ฟอสฟอรัส /โพแทสเซียม ประมาณ 3.03/0.37/3.12 % ของ นน.แห้ง

โดยไถกลบขณะที่พืชปุ๋ยสดออกดอกประมาณ 50 % เพราะจะได้ปริมาณธาตุอาหารและน้ำหนักสดต่อไร่สูง ลำต้นยังไม่แข็งมาก สามารถปลุกพืชหลักตามได้ภายใน 7-10 วัน หากพืชปุ๋ยสดอายุมากกว่านี้ อาจไถพรวน/ไถกลบยาก และต้องไถกลบทิ้งไว้นานกว่านี้

โครงการ/กิจกรรมที่ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ดำเนินการปี 2557

1. สนับสนุน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โครงการในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดฯ และโครงการ ในยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่เกี่ยวข้อง
2. ออกหน่วยบริการ คลินิกดิน คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (ให้บริการวิเคราะห์ดิน น้ำ และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ ปุ๋ยและพืช สนับสนุนสารเร่ง พด.1- พด.12 ฯลฯ แก่หมอดินอาสา องค์กร และประชาชนทั่วไป
3. ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร กลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ฯที่เข้มแข็ง 110 กลุ่ม (1,100 ราย) สนับสนุนถึงหมัก กากน้ำตาล และวัสดุหมักฯ สาธิตและฝึกปฏิบัติในพื้นที่
4. พัฒนาหมอดินอาสา หมอดินอาสาประจำตำบล 108 ราย หมู่บ้านที่เข้มแข็งจำนวน 22 ราย ครูเกษตรหมอดินโรงเรียนและยุวหมอดิน ในโครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนและยุวหมอดิน จำนวน 10 โรงเรียน
5. จัดทำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ให้เป็นศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการพัฒนาที่ดิน และ พัฒนาการเกษตรประจำอำเภอ จำนวน 10 แห่ง (+ต่อยอดศูนย์เรียนรู้เดิมอีก 20 แห่ง)
6. โครงการ สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ร่วมกับสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จ.สุพรรณบุรี และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ในพื้นที่ อ.ด่านช้าง อ.หนองหญ้าไซ และ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี
7. ส่งเสริม การปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสดสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว จำนวน 37 ตัน จัดการ/รณรงค์การจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การรณรงค์เฝ้าติดตามต่อซังและเศษพืช เพื่อปรับปรุงดิน
8. ปรับปรุงคุณภาพดิน ด้วยปุ๋ยมาร์ล 2,900 ตัน ปรับปรุงดินกรด ด้วยโดโลไมท์ 400 ตัน สารปรับปรุงดินและเทคโนโลยีชีวภาพต่างๆ
9. สนับสนุนระบบข้อมูลสารสนเทศ “การใช้โปรแกรมดินไทยและธาตุอาหารพืช ” “การจัดการดินและปุ๋ยรายแปลง” “การใช้ปุ๋ยแบบสั่งตัด” ฯลฯ แก่ หน่วยงาน หมอดินอาสา และเกษตรกรทั่วไป
10. โครงการการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย อนุรักษ์ดินและน้ำ พื้นฟูดินและสภาพแวดล้อม โดยดำเนินการปลูกหญ้าแฝกและ แจกจ่ายกล้าหญ้าแฝก 1,900,000 กล้า
11. จัดทำเขต/หมู่บ้านพัฒนาที่ดิน โดยจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างหลากหลาย ชาญฉลาด และยั่งยืน ในพื้นที่ ต.วังน้ำเย็น อ.บางปลาม้า และ ต.สนามคลี อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี
12. พัฒนา/ก่อสร้างแหล่งน้ำสาธารณะ เช่น ขุดสระน้ำ สร้างฝายน้ำล้น ขุดลอกสระน้ำ คู คลอง ก่อสร้างคลองส่งน้ำ ในพื้นที่ ต่างๆ ของ จ.สุพรรณบุรี
13. ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ขนาดความจุ 1,260 ลบ.เมตร) ในพื้นที่ จ.สุพรรณบุรี จำนวน 110 บ่อ
14. เป็นค่ายฝึกครูเกษตรและยุวหมอดิน โครงการเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนฯ ในพื้นที่ 22 จังหวัด ของภาคเหนือตอนล่าง ถึงภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี สิงห์บุรี สระบุรี สมุทรปราการ ลพบุรี ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม ชัยนาท กรุงเทพมหานคร นครนายก กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวม 130 โรงเรียน 360 คน แบ่งเป็น ยุวหมอดิน 260 คน ครูเกษตร 130 คน

**** ถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือเข้าถึงความรู้/การบริการได้ที่ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี โทร.แฟกซ์.035-454081

E mail: spb01@ldd.go.th เว็บไซต์ <http://r01.ddd.go.th/spb/>

เข้าถึงความรู้และการบริการได้ที่
สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี

นายวันชัย วงษา

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน

โทรศัพท์ 081-9899475

นส.อุไรวรรณ แยมทับทิม

หัวหน้างานธุรการ

โทรศัพท์ 035 - 454081

นายไพโรจน์ ประสิทธิ์นอก

หัวหน้าหน่วยพัฒนาที่ดินพื้นที่ อ.เดิมบางนางบวช

และ อ.หนองหญ้าไซ โทรศัพท์ 089-0452203

นายบัวเรศ ดิษฐ์กระจัน

หัวหน้าหน่วยพัฒนาที่ดินพื้นที่ อ. อุทุมพร

และ อ. ดอนเจดีย์โทรศัพท์ 081-7569519

นายณัฐพล อินทรวิชัย ผช.หน่วย โทร.089-5464386

นายทนง ไม้เลี้ยง

หัวหน้าหน่วยพัฒนาที่ดินพื้นที่ อ.บางปลาม้า

และ อ.สามชุก โทรศัพท์ 081-9910566

นายองอาจ นักฟ่อน

หัวหน้าหน่วยพัฒนาที่ดินพื้นที่ อ.ศรีประจันต์

และ อ.สองพี่น้อง โทรศัพท์ 089-7022189

นายชัยวัฒน์ วงษ์ไธ

หัวหน้าหน่วยพัฒนาที่ดินพื้นที่ อ.ด่านช้าง

โทรศัพท์ 089-2707985 089-1692051

นายเกรียงศักดิ์ คำเลิศ ผช.หน่วย โทร. 081-8807008

นางสาวพัชรินทร์ บัวเอี่ยม

หัวหน้าหน่วยพัฒนาที่ดินพื้นที่ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

โทรศัพท์ 089-1692051

นส.นาฏนภา ลมูลจิตต์ ผช.หน่วย โทร. 086-0504706

หลุมพอเพียง

หลุมพอเพียง เป็นการบริหารเวลาและใช้ประโยชน์ที่ดินเกิน 100 %

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ ผอ.วันชัย วงษ์ฯ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี 081-9899475

คือ การปลูกพืชหลายอย่างในหลุมเดียว (ขนาด 80 - 100 เซนติเมตร) ระยะห่างระหว่างหลุม 4 x 4 เมตร พื้นที่ 1 ไร่ จะได้ 100 หลุม อาจปลูกตามหัวไร่ปลายนามุมบ้าน รอบบ่อน้ำ ทางเดิน แม้แต่พื้นที่เพียง 4-5 ตารางเมตรก็ปลูกได้ ซึ่งพอที่เกษตรกรจะมีพื้นที่ มีเวลา หรือมีกำลังพอทำได้ ตามทางแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนขยายผลสู่โครงการทฤษฎีใหม่ ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (จาก 1 หลุมเป็น 1 ไร่ เป็น 10 ไร่ 100 ไร่ ในโอกาสต่อไป) โดยปลูกไม้ 4-5 ประเภทในหลุมเดียว (5 - 10 กว่าชนิดพืช) เพื่อลดภาระการปลูก/รดน้ำ/กำจัดศัตรูพืช/ดูแลรักษา ให้ทุกอย่างเกื้อกูลกันเอง ได้แก่

1. **ไม้พี่เลี้ยง** คือ ที่ให้ร่มเงา เก็บน้ำ ความชื้น โดยเฉพาะช่วงร้อน/ ช่วงแล้ง เช่น หล้าแฝก กล้ายน้ำว่า ควรปลูกทิศตะวันตก เพราะช่วยบังแสงช่วงบ่ายที่อากาศร้อนจัด เป็นพี่เลี้ยงให้พืชที่ไม่ชอบแดดจัดมาก ได้กล้ายเครือแรกเมื่อปลูก 1 ปี
2. **ไม้ฉลาด / ไม้ข้ามปี** คือ ไม้ที่เอาตัวรอดได้ดี เก็บผลนานพอสมควร เช่น ชะอม ผักหวาน มะละกอ ผักต้ว ผักเม็ก มะตูมแขก เริ่มเก็บกินได้ตั้งแต่ 1 เดือน และเรื่อยๆไป
3. **ไม้ปัญญาอ่อน/ไม้รายวัน** คือ ไม้ล้มลุก ปลูกง่าย ตายเร็ว ต้องคอยปลูกและดูแลใกล้ชิด แต่เก็บผลได้ไว เช่น พริก มะเขือ กระเพรา โหระพา ตะไคร้ ข่า ฟักทอง แตงไทย แตงกวา ผักบุ้งจีน คื่นช่าย ฯลฯ เริ่มเก็บกินได้ตั้งแต่ 15 วัน
4. **ไม้บ้านอายุ** คือ ไม้ผลยืนต้นอายุยืน ที่ใช้เวลาปลูกนานหน่อย (2-4 ปี) แต่เมื่อให้ผลผลิตแล้ว สามารถเก็บกิน เก็บขายได้เรื่อยๆ เช่น ขนุน มะม่วง มะนาว มะขาม กระท้อน เงาะ ทุเรียน มังคุด ยางพารา มะนาว (ปลูกได้อย่างใดอย่างหนึ่ง)
5. **ไม้มรดก** คือ ไม้ใช้สอย ไม้ยืนต้นอายุยืน ที่ใช้เวลาปลูกนาน เก็บไว้ใช้ในบั้นปลายชีวิต หรือเป็นมรดกให้ลูกหลาน ถ้าขายจะได้ เงินก้อนใหญ่ เช่น ประดู่ สักทอง ยางนา สะเดา พุง ชิงชัน ซึ่งจะเป็นไม้ขนาดใหญ่ ปลูกตรงข้ามกับกล้าย

โดยใช้แนวคิดที่ว่า หากปลูกไม้ยืนต้น/ไม้ผลยืนต้นอย่างเดียว ต้องรออีก 3 - 10 ปี หรือมากกว่านั้นกว่าจะได้ผลผลิต (ระหว่างนั้นจะกินอะไร ?) พื้นที่ได้ร่มเงาหรือบริเวณหลุมที่มีการเตรียมดิน/ใส่ปุ๋ย/ปรับปรุงดิน/รดน้ำ/ดูแล ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้อีกมาก แทนที่จะปล่อยให้วัชพืชขึ้นเป็นภาระที่ต้องคอยกำจัด การปลูกพืชบางอย่าง(หลายอย่าง)มีกลิ่นเฉพาะที่ช่วยไล่แมลงศัตรูพืชไม่ให้เข้าทำลายหรือไม่ทำคามเสียหาย นอกจากนั้นยังเป็นกุศลบายที่ทำให้พืชหลักที่ต้องการปลูก เช่น ไม้ผลยืนต้น/ไม้ป่ายืนต้น เจริญเติบโตและมีโอกาสรอดสูง เพราะผู้ปลูกจะคอยห่วงใย มั่นดูแล/รดน้ำ/ใส่ปุ๋ย/พรวนดิน ทำให้พืชหลักดังกล่าวเจริญเติบโตดีกว่าปกติอีกด้วย และหากพืชชนิดใดชนิดหนึ่งจะเบียดเบียนพืชอื่นมากเกินไป ให้คอยควบคุมให้เหมาะสม มีการตัดแต่งทรงพุ่ม จัดพืช/เถาเลื้อยให้เหมาะสม และให้มีกล้ายเพียง 1-2 ต้น เท่านั้น

หมายเหตุ ใช้ต้นแบบเริ่มต้นของพระอาจารย์มหาสุภาพ พุทธิวิริโย เจ้าอาวาสวัดปานาคำ เจ้าคณะตำบลจุมจัง เลขที่ 106 หมู่ 6 บ้านโคกกลาง ต.จุมจัง อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ มาตั้งแต่ปี 2553

โรงป้อนอาหารเพียง (หมูหลุมประยุกต์)

การเลี้ยงหมูครั้งนี้ต้องการให้มีการเรียนรู้ วิธีการเลี้ยงหมูป่าในหลุมประยุกต์ ที่มีการยกหลุมมาตั้งบนพื้นดิน หรือซีเมนต์ เพื่อการระบายอากาศที่ดี สะดวก ในการเลี้ยง การจัดการ เพื่อสุขภาพสัตว์ที่ดี เหมาะสำหรับเมืองร้อนอย่าง บ้านเรา ต้องการให้เห็นช่องทางอาชีพ(เสริม) โดยใช้การเลี้ยงหมูหลุมประยุกต์ ให้เป็น (1) เครื่องกำจัดขยะสด และเศษอาหารในครัวเรือน เศษพืช วัชพืช เช่น จอก แหน ผักตบชวา หญ้าขน ใบกระถิน หยวกกล้วย (2) เป็นโรงงานผลิตปุ๋ยหมักชั้นดี ไว้ใช้ในไร่นา ในการปลูกผัก ไม้ผล หรือทำนา หรือขายซีหมูเป็นรายได้เสริม (3) เป็นกระปุกออมสิน ประจำครัวเรือน จากรายได้การขายหมูป่า (ให้ร้านอาหารป่า) เป็นเงินก้อน ซึ่งเกษตรกรและประชาชนสามารถเลี้ยงได้ในชุมชน โดยไม่มีมลภาวะ ทั้งทางเสียง ทางกลิ่น และของเสีย (4) ให้ลูกหลานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ(ช่วยเลี้ยงหมู)

ด้วยการเลี้ยงลูกหมูป่า 4 ตัว ในโรงเรือน ขนาด 4x3 เมตร =12 ตารางเมตร พื้นดินหรือคอนกรีต หลังคามุงหญ้าแฝกหรือกระเบื้อง กั้นคอกด้วยอิฐบล็อกสูง 4 ก้อน แล้วทำเป็นลูกกรงเหล็กหรือไม้ ขึ้นมาอีกประมาณ 30 เซนติเมตร ประตูคอกทำเป็นลูกกรงเหล็ก กว้าง 60 เซนติเมตร สูง 90 เซนติเมตร

รายจ่าย ในการเลี้ยงหมูหลุมประยุกต์ โดยประมาณ ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ว่ามีราคาแพง หาได้เองหรือไม่

รวมค่าใช้จ่าย สิ่งก่อสร้างและวัสดุถาวร เป็นเงิน 10,500 บาท

รวม ค่าใช้จ่าย วัสดุสิ้นเปลือง วัสดุในการเลี้ยง เป็นเงิน 11,220 บาท

รวมค่าใช้จ่าย วัสดุถาวร และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยง ทั้งสิ้นเป็นเงิน 21,720 บาท

รายรับ-จากการขายหมูป่าและซีหมู (ทุก 5 – 6 เดือน) โดยประมาณ ขึ้นอยู่กับความรีบเร่งหรือไม่

หมู 4 ตัว ตัวละ 60 กิโลกรัม ๆ ละ 65 บาท เป็นเงิน 15,600 บาท

ขายซีหมู (จากวัสดุรองพื้นที่ใช้หมัก ปีบละ 30 บาท) เป็นเงิน 7,200 บาท

รวมรายได้ เป็นเงิน 22,800 บาท

กำไรสุทธิ โดยประมาณ ขึ้นอยู่กับต้นทุน ค่าใช้จ่าย และราคาซื้อขาย

5-6 เดือนแรก = 22,800 – 21,720 เป็นเงิน 1,080 บาท (เพราะมีต้นทุนสิ่งก่อสร้างและวัสดุถาวร)

5-6 เดือนหลัง และรุ่นต่อไป = 22,800 – 11,220 เป็นเงิน 11,580 บาท

ปีแรก กำไรสุทธิ 12,660 บาท

ปีต่อไป กำไรสุทธิ 23,160 บาท

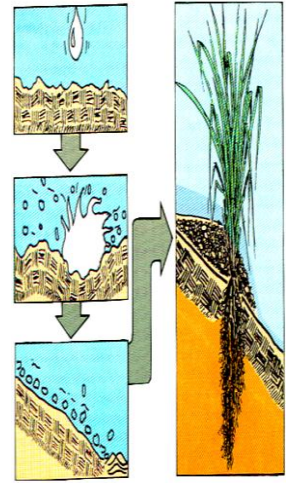
ด้านการเรียนรู้ แบบอย่างที่ดี แก่ประชาชนทั่วไป ให้ลูกหลานในครอบครัว สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ของเสีย วัสดุเหลือใช้ในบ้าน ในไร่นา และการพึ่งพาตนเอง แบบครบวงจร อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

สนใจติดต่อ สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี 74 หมู่ 4 ต.ทับตีเหล็ก อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 72000 (ศูนย์ราชการแห่งที่ 2)

หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน พื้นฟูดิน และรักษาสภาพแวดล้อม

คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีพืช (หญ้าแฝก) ทดแทนหรือร่วมกับสิ่งก่อสร้างทางวิศวกรรม เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน พื้นฟูดิน รวมทั้งรักษา สภาพแวดล้อม หญ้าแฝกแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือหญ้าแฝกลุ่ม(หญ้าแฝกหอม)และหญ้าแฝกดอน

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก มีดังนี้

- 1. ปลูกเป็นกำแพงหญ้าแฝกตามแนวระดับ** ใช้ระยะห่างระหว่างต้น 10 ซม. ระยะห่างระหว่างแถว(แนวตั้ง) 50 – 100 ซม. (ในพื้นที่ที่มีการขุดถม – พื้นที่ที่มีความลาดชันตามธรรมชาติ) อาจปลูกเป็นแถว แถวเดียว หรือหลายแถวก็ได้ เมื่อหญ้าแฝกเจริญเติบโต และตั้งตัวดีแล้ว แถวหญ้าแฝกที่เบียดชิดกันแน่น (ส่วนของต้นที่อยู่เหนือดิน) จะเปรียบเสมือน “กำแพงที่มีชีวิต” ช่วยชะลอความเร็วของน้ำที่ไหลบ่า น้ำจึงมีโอกาสซึมซาบลงไปเก็บไว้ในดิน ได้มากขึ้น เพิ่มความชุ่มชื้นในพื้นที่สูง เหลือน้ำไหลบ่า(ขณะที่ฝนตก)น้อยลง จึงช่วยลดความรุนแรงและอำนาจการกัดเซาะของน้ำ รากของหญ้าแฝกที่มีปริมาณมาก ลึก และมีลักษณะสานกันแน่น จะช่วยเกาะยึดดินไม่ให้พังทลายได้เป็นอย่างดี
- 2. ปลูกเป็นแนวควบคุมการไหลพรกตามแนวระดับ** ใช้ระยะห่างระหว่างต้น 10 ซม. ระหว่างแถว 20-60 เมตร แล้วปลูกพืชไร่หรือพืชล้มลุก ระหว่างแถวหญ้าแฝก แถวหญ้าแฝกถือเป็นแนวพืชถาวร การไหลพรกหรือปลูกพืชตามแนวระดับครั้งต่อไป ก็สามารถทำได้โดยง่าย (แค่เพียงปลูกพืชตามแนวระดับอย่างเดียวในพื้นที่ความลาดเทไม่เกิน 8 % ก็สามารถลดการชะล้างพังทลายได้ถึง 50%) ริวรอยของไหลพรก และแถวพืชที่ปลูกตามแนวระดับจำนวนมากในพื้นที่ จะช่วยกระจาย และเฉลี่ยน้ำให้ซึมซาบลงไปเก็บในดินได้มากและสม่ำเสมอทั่วทั้งแปลง พืชจึงเจริญเติบโตสม่ำเสมอและทนแล้งได้นานกว่าการปลูกพืชตามแนวชันลง แถวหญ้าแฝกจะช่วยกรอง(ดัก)ตะกอนดิน อินทรีย์วัตถุ และความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ไหล ปะปนมากับน้ำ เป็นการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินไม่ให้สูญเสียไปจากพื้นที่
- 3. ปลูกเป็นรูปตัววี (V)คว่ำขวางในร่องน้ำ** เพื่อชะลอความเร็วของน้ำในร่องน้ำ ลดการกัดเซาะและดักตะกอนดิน เมื่อตะกอนดินตกทับถมมากขึ้นกอหญ้าแฝกก็จะเจริญเติบโตและยึดกอสูงตาม เป็นฝายน้ำล้นที่มีชีวิต ต่อไป
- 4. ปลูกเป็นรูปวงกลมหรือครึ่งวงกลมรอบทรงพุ่ม** ในแปลงไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ระยะห่างระหว่างต้นหญ้าแฝก 10 ซม. ให้แนวหญ้าแฝกรูปวงกลมหรือครึ่งวงกลมห่างจากโคนต้นอย่างน้อย 1.5 เมตร หรือห่างจากรอบทรงพุ่มเล็กน้อย หากพื้นที่ที่มีความลาดชันให้ปลูกเป็นรูปครึ่งวงกลม ให้ครึ่งวงกลมหงายรับน้ำไหลบ่าจากพื้นที่ด้านบน ราก ใบและกอหญ้าแฝกช่วยรักษาความชุ่มชื้น และปรับปรุงโครงสร้างของดิน(ความร่วนซุย) รอบทรงพุ่มพืชที่ปลูกให้ดียิ่งขึ้น
- 5. ปลูกหญ้าแฝกเป็นผืนเพื่อฟื้นฟูดิน** โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นตาดิน ดินทรายจัด ดินลูกรัง และดินเสื่อมโทรมต่างๆ ใช้ปลูกระยะหลุม 50 x 50 ซม. เต็มพื้นที่ รากหญ้าแฝกที่มีปริมาณมาก เมื่อหมดอายุหรือตายไปก็จะเป็นการเพิ่มเติมอินทรีย์วัตถุ กลายเป็นฮิวมัสและปุ๋ยให้แก่ดิน เป็นการปรับปรุงบำรุงดินทั้งหน้าตัดดิน(เท่าที่รากหญ้าแฝกหยั่งลึกลงไปถึง) ทำให้ดินมีความพรุน ร่วนซุย มีความสามารถในการอุ้มน้ำ ความชื้นและมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น “ไม่มีวิธีไหนที่สามารถปรับปรุงบำรุงดินได้ดีเท่ากับการปลูกหญ้าแฝก”

นอกจากนี้บริเวณรากหญ้าแฝกจะมีจุลินทรีย์ชนิดดีมาอาศัยเป็นจำนวนมาก ทำให้ระบบนิเวศวิทยาบริเวณดังกล่าวดีขึ้น รากจำนวนมากของหญ้าแฝก ยังช่วยดูดซับสารเคมี โดยเฉพาะปุ๋ยไนโตรเจนหรือสารพิษที่ปนเปื้อน มากับน้ำไหลบ่าไม่ให้ไหลลงสู่สะสมในพื้นที่ด้านล่าง แหล่งน้ำ แม่น้ำลำคลองหรือแม้แต่ในแหล่งน้ำใต้ดิน โดยรากหญ้าแฝกจะทำหน้าที่ดูดซับสารเคมี สารพิษต่างๆไปพร้อมกับน้ำและธาตุอาหารเพื่อใช้ในการเจริญเติบโต สารเคมี สารพิษเมื่อผ่านกระบวนการทางชีวเคมีข้างต้น ก็จะสลายตัว ลดความเข้มข้นและความเป็นพิษลงได้